

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl. r. č. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr. celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

O některých nešvarách v hudbě církevní.

Podává J. Bořický.

Dle nejurčitějších předpisů církve mají se *texty* (slova) k *offertoriím* a *gradualiím* správně dle *církevních časů*, tedy dle missálu řídit a jen tenkrát smějí se, když skladby k nim chybí, přiměřené a vhodné texty voliti. Naše utrhané chorální knihy svědčí, že tyto texty byly komponovány a že se jich též užívalo. Avšak kostelní hudba odřekla se takřka všech tradicí, a tak se stalo, že se chrám pohněhl v mnohých místech změnil v sál koncertní, kdež duchaprázdné virtuoství své rejdy provádělo. A právě offertoria byla to, kdež pěvci oblíbenými koloraturními umělůstkami a hráčové rozličnými pasážemi na housle své směšné ctižádosti zadost činí a takto jen chrám zneuctívají. Taktéž je nepochopitelné, že se ještě *intrády* na mnohých místech trpěti mohou. Tyto fanfary, které se spíše k přípitkům aneb do divadla *nikoliv* však do kostela hodí, jsou *pravým Kainovým znamením* naší církevní hudby a dle nařízení papežského generálního vikáře (1842) měli by všichni ředitelé, kteří to dovolují, aby při třetím opakování ze svého úřadu sesazení býti. Mysleme si fanfaru před „Confiteor“, před „Kyrie Eleison“, před „Agnus“ aneb mezi *první a druhou částí kázání* a zajisté se vyhneme budoucně nesmyslům tohoto sestavení. Ještě větší nesmysl však jest, *operním aríím* církevní text podložovati a v kostelích je provozovati. R. 1835 vyšla v Avignonu sbírka, v níž Webrův sbor z Čarostřelce „My ti vínek vijeme,“ pak Mozartova „Šampaňská“ a jiné operní arie se nacházejí. Mysleme si pod těmito ariemi texty: „Lauda Sion, docti saeris“ a nápodobné a tu každý nahlédne, že skladby takové v kostele jen k pohoršení slouží.

A jaké nešvary tropily se s *pastorálními věcmi*, to bude mnohý z našich čtenářů věděti.

K omlouvání všech těchto nespůsobů mají ředitelé mnoho slov pohotově, která sama v sobě sice něco *pravdivého* obsahují, v tomto upotřebení však zcela *nepravá jsou*.

„*Lid je tomu uvyklý*,“ praví jeden. My jednoduše odpovídáme. Zvykl-li si lid na věci špatné, uvykne si i na *dobré*, předpokládajíc, když se to *opatrným a obezřelým způsobem a bez příkrých přechodů* děje.

„*To aneb ono je už jednou starý obyčej*,“ namítá druhý. Tedy má se to, co přemrštěná hlava vymyslila a co jiní nepřemýšlejíc napodobňovali, pro všechny časy jen za tou příčinou ponechali, že to je už starý obyčej? S tím zajisté žádný rozumný souhlasit nebude. Při tom, co se *podržeti má*, přijde *nejvíce na to*, zdaž to je *chrámu důstojné*; neboť *nešvar*, i kdyby sto let již trval, nemá ani hodinu práva, déle existovati.

Koželuh Leopold.

Mezi skladatele české, kteří svými výtečnými pracemi zvláště v cizině prosluli, slušno s právem vřaditi Leopolda Koželuha, komorního kapelníka císaře Františka II.

Koželuh narodil se ve Velvarech r. 1753 a obdržel první vzdělání zvláště ve zpěvu a na klavíru od svých rodičů, zvláště ale od tehdejší již v hudbě vynikajícího strýce, *Jana Ant. Koželuha*, potomního kapelníka při pražském hlavním chrámě. V jedenáctém roce svého stáří komponoval mladý Leopold již mnohé kousky pro klavír po čas svých humanitních studií v Praze, a vzdělával se vždy víc a více v kontrapunktu. Absolvovav filosofické a matematické kursy, a slyšev přirozené právo, oddal se zcela hudbě, a komponoval hudbu k baletu pro Pražské německé divadlo, s kterým r. 1771 vystoupil. Jelikož si tímto pokusem mnoho cti a chvály dobyl, složil pohněhl hudbu asi k 24 baletům a k 3 pantomiím, pak rozličné arie a sbory, které všechny na Pražském jevišti s velkou oblibou provozovány byly. R. 1778 cestoval konečně do Vídně a složil zde mnoho koncertů pro rozličné nástroje. Zde získal si zvláště velikou zásluhu o zlepšení a třibení vkusu pro klavírní hudbu, složiv výtečné kusy pro klavír, v nichžto vkus a cit s důkladností a uměním obratně spojeny byly a vzdělav na klavír značný počet žáků, kteří dobrý vkus i jiným vštěpovali. „Koželuh byl,“ praví Gerber ve svém lexikonu hudebním, „nejoblíbenější mezi tehdejší ve Vídni žijícími skladateli, a to s úplným právem. Svěžost a líbeznost, nejušlechtilejší melodie s nejčistším spojením a s nejpřiměřenějším pořádkem v zámyslu rytmiky modulace sjednocená jeví se v jeho dílech. Koželuh vydal milovníkům svých komposic tiskem již 20 až 30 děl, ač není pochybnosti, že právě ty nejlepší se nalézají ještě v rukopise na pultě vídeňských dám.“ Velká pověst, kteréž

Koželuh co skladatel a učitel na klavír ve Vídni požíval, pohula nezapomenutelného císaře Josefa II., že jej vyvolil za mistra Její král. Výsosti, arcivévodkyně Elisabety, první choti Františka II. R. 1792 hned po nastoupení císaře Františka II. byl jakožto nástupce Mozarta za c. kr. komorního kapelníka a skladatele zvolen a mu 1500 zl. roční služby uděleno. V tomto stavu žil ještě r. 1814 ve Vídni. Bedřich *Reichardt* chválí Koželuhovy hudební zásluby ve svých důvěrných psaních sv. 2.

Koželuh osvědčil se co mnohostranný skladatel. Co se *operní* hudby týče, složil opery: francouzskou komickou „*Le Mazett*“, tři vážné opery italské „*Deborá et Sisara*“, „*Didone abbandonata*“ a „*Betulia liberata*.“ Poslední operu složil na rozkaz císaře Leopolda II., která se však veřejně neprovozovala.

R. 1787 složil velké italské oratorium „*Moyse in Egypto*“, kteréž mnohokrát veřejně v koncertě jednoty Pražských hudebních umělců provozována jest. Mimo to uvedl Koželuh do hudby mnoho kantát, písní a sborů, sepsal koncerty téměř pro všechny nástroje, tria, kvarteta, více než 30 symfonií a mnoho jiných skladeb. Jeho jediná dcera *Kateřina* provdána za Cibiniho byla dlouhý čas komornou císařovny a byvši žákyní otce svého, slyňula tehdež ve Vídni co první virtuoska na piano.

Beethovenovy sonaty.

S krasovědeckého stanoviska posuzuje A. z E.

(Pokračování.)

Sonata E-dur op. 100.

Na nejvš jednoduchými, avšak něžnými a významnými tóny počíná *první sada*, v nížto „*Vivace ma non troppo*“, $\frac{3}{4}$ takt s *Adagiem* *espressivem* $\frac{3}{4}$ takt se střídá. Nenucená a nejpřirozenější harmonie obskakuje v lámaných akkordech tyto čarovné zvuky. Důvěrné a tajemné rozpoložení jímá nás v tomto *Vivace*; je v tom cosi škádlivého a zdá se, jako kdybychom se pohroužili do světa líbezných snů. Tu nás vytrhne *Adagio* náhle z této magické říše; nový obraz rozprostře se před naší duší, nastoupí mohutné napřed se hrnoucí pohybování, uvede nás ale v rozpoložení, které na začátku projeveno bylo a v němžto skladatel nyní tím mileji, prodlévá. Poznovu blíží se mohutné hmaty *Adagia*, avšak opět ustoupí podotknutému *Vivace*. Toto *Adagio* může se za druhou hlavní myšlénku považovati, kteráž však v jiné než v obyčejné formě vyjádřena jest. Rozpoložení této celé, ve formě sonat držené sady mají opět docela individualní barvitost; jsou výsledkem zvláštního stavu duše.

Musikální uspůsobení tomu odpovídajíc je také docela zvláštní. Tajná bolest, jež v tónech *Adagia* drímá, propukne v *druhé sadě* *Prestissimo*, E-moll, $\frac{6}{8}$ takt. Charakter její jest nejvyšší neuspokojenost, hlodající bol duše, neblahé toužení, ustavičné tísňení — *Beethoven* vypadá skoro jako laticemi (furiemi) trýzněný Orest. Zakaboněnou mysl ozáří jen někdy ukonejšující světlo (str. 6, soustava 2, takt 2—7; str. 8, soustava 1, takt 3 až k soustavě 2, takt 1 (Spohrovo

vydání). Co se formálního uspůsobení týče, bije zde do očí zvláštní příbuznost s Mendelssohnem. Mnohý vidí v rozpoložení z *Prestissima* dýchajícím cosi chorobného. Nedá se upříti, že rozpoložení to je na nejvš dráždivé, ano že se zde se skutečnou rozmrzelostí potkáváme; avšak dle našeho náhledu držel *Beethoven* každé chorobné stupňování v uzdě. V pevných určitých tazích ubíhá sada ku konci. Jako v první sadě vážné zvuky *Adagia* na *Prestissimo* ukazují, tak přípravu i jistá místa *Prestissimo* na závěreční sadu, kteráž z *Adante* s variacemi utvořena jest. Bol se vysoptěl a nyní se může jen klidný proud citů rozprostříti.

Rozpoložení podotknutého *Vivace* navrátí se zpět; avšak nyní zde zazní v pevné a jisté postavě, co dříve snivě zaznívala. Théma v E-dur, $\frac{3}{4}$ takt je tato postava. Odměřeným, klidným a určitým krokem vystoupí v nejvyšší jednoduchosti. Dýchá hlubokou vroucností, jež výsledkem ryzého, pravého poklidu duše. V následujících na to variacích objeví se obsah jejího rozpoložení na nejvš vyčerpán; soustředěný celistvý obraz témy rozpadne se v jednotlivé obrazy, které bohatost celistvého obrazu živě hlásají; zárodky, jež téma obsahuje, metamorfosy, jichžto je schopna, rozvinují se v nejrozmanitějším způsobu. *Beethoven* podává nám variace, které každého k stejnému, pakli ne k vyššímu obdivování uchvacují, jako variace v op. 57. V první variaci objeví se postava témy ještě málo změněna, je to jen klidná a utěšená hra kolem témy. V druhé variaci taje rozpoložení a vnitřní proud stává se živějším. V tom se pokračuje i v třetí variaci. Ve čtvrté variaci pronikne opět rozpoložení se začátku tak klidně se rozprostírající a v páté počne nový ruch. Nyní vystoupí při počtu šesté variace téma opět; brzy však zazní čarovné zvuky, podivuhodné stupňování nastane, jiskry humoru srší v trilkách — tu skončí téma ve své původní postavě, ve své celé jednoduchosti a oblažujícími zvuky.

Sonata As-dur (op. 110.)

Utěšená vroucnost dýchá hlavní motiv první sady, *Moderato cantabile molto espressivo*, As-dur, $\frac{3}{4}$ takt. Jakési slavnostné rozpoložení, jakási vážnost, roztomilostí zmírněná, nevýslovné toužení prochvívá začátečními tóny. Brzy zazní též (str. 1. soustava 3., takt 2. Haslingrovo vydání) harfovitá figura v lámaných akkordech a hned na to rozvine se nejpřívětivější, nejroztomilejší ruch; nejlahodnější, nejpůvabnější a nejčarovnější obrazy počínají mysl obskakovati, aby ji nikdy více neopustily. Touha poznovu (str. 3., soustava 2., str. 4., soustava 4.) v Des-dur procitne. Nyní se utiší a opět vynořují se přívětivé obrazy po významném místě (str. 6., soustava 2., předposlední takt) v prvotní postavě. V harmonickém rozpoložení celek končí a zanechává nápodobného dojmu.

Čarokrásné je stupňování, kteréž povstává v třetí části spojením harfové figury s hlavním motivem. Taktéž zvláštní se vystoupení zpěvného místa v Des-dur, čímž *Beethoven* získá obrat a přechod k návratu druhé hlavní myšlénky v As-dur. Začáteční motiv hraje v provedení a v dalším rozvíjení sady znamenitou roli. Na to následující *Allegro molto*.

F-moll, $\frac{2}{4}$ takt chová v sobě rozhodně charakter bolu. V určených, napřed se hrnoucích rytmech a v nehledaných postupech harmonie počne se rozvíjati. Trio v měkkém Desdur tvoří rozkošnou, něžnou a ukonejšující protivu s jednotlivými, humoristickými světly. Potom počíná svěží život znovu.

(Dokončení.)

Marie Malibranová.

Michael, cui il pensier d'Angelo ammantata,
Marietta Malibran rapisce, incanta.

Kdo by byl neslyšel o Malibranové, této krásné ženě s temnými očima a sladkozvučným hlasem? Byla dcera španělského tenoristy Manuele Garcia a musela od otce svého mnoho vytrpěti, vypustila-li z úst svých nepravou notu. Poprvé vystoupila v Londýně v Meyerbeerově opeře „Křížák“ a zbudila svým krásným kontraaltem všeobecnou pozornost.

Na to odebrala se se svým otcem, matkou a bratrem do Ameriky, kdež její otec italskou operu zaříditi chtěl. Přišedše r. 1825 do Nového Yorku utvořili dohromady rodinnou operu. Manuel Garcia otec zpíval Othella neb Almavivu; Garcia syn zpíval Jaga neb Figara; Garcia, matka Emilii neb Bertu; Marie Garcia zpívala Desdemonu neb Rosinu.

Když tato rodinná skupenina Mexikem cestovala, byla od loupežníků přepadena a vydrancována. Rodina tato musela hlad snášeti a nouzi tříti; ale Marie obětovala se a provdala se za francouzského kupce Malibrana, jenž za velkého boháče platil, brzy však nato bankrot udělal. Marie musela opět k divadlu své útočiště vzíti. V Paříži slavila r. 1828 první svůj triumf v Rossinově opeře „Semiramis.“

Nato naučila se *Belliniho* znáti. Ubohý Bellini! Marie byla jeho jedinou a první láskou. Opery „Norma,“ „Náměsíčná,“ „Romeo a Julie“ byly jeho v hudbu uvedené vzdechy lásky, jež své milence k nohám položil.

Co Romeo byla Malibranová vznešená. V posledním čase nahražovala třetí akt *Belliniho* opery „Romeo“ třetím jednáním též opery od *Vaccaje*. Povíme, proč.

Bellini napsal Romeo pro Marii Malibranovu a vdechl všechnu svou lasku, všechnu svou blouznivost v tyto božské tóny. Když se Marie za *Beriotu* provdala, tu zlomeno bylo jeho srdce; nemohl jí v náručí jiného viděti. Zemřel, jméno její naposled šeptaje. *Lablache*, jenž jeho smrti přítomen byl, vypravoval s pláčem, že ubohý *Bellini* jméno Marie vyslovil, dříve než se světa odebral. Když pak Marie brzy na to Romea zpívala a u výjevu v hrobce u rakve Julie kvílela, když bouřící, vzlykající tóny *Belliniovy* hudby z prsou její se vydíraly, tu zdálo se jí náhle, že ubohý, bledý milenec před ní stojí a s výčitkou na hrob ukazuje. Marie sklesla s výkřikem k zemi a omdlela. Od té doby nemohla se přemoci, aby třetí akt *Belliniho* „Romea“ zpívala a nahradila jej hudbou *Vajaccovou*.

Marie byla s druhým svým manželem *Beriotem* šťastna a její život pln neustálého roznícení. Jezdila sama s koňmi, plovala jak víla, kreslila sama své kostumy, sama je přistřihovala, šila je, básnila a komponovala.

V Londýně jela jednou ráno koňmo s lordem *Stanley-em* na procházku. Oř její se splašil, Marie chtěla se skokem zachrániti, zůstala na uzdě viseti a byla od koně kus cesty vlečena. Přišedši domů, prosila přátele, aby *Beriotovi* o nehodě této ničehož nepověděli; pak jela ku kapelníku *Juliu Benediktovi* a oznamovala mu, že večer zpívati bude. Všechno zrazování se strany ulekaného kapelníka bylo marné. Marie posadila se k zrcadlu, nalíčila svůj obličej, aby *Beriot* její úrazy neviděl. Večer zpívala jako anděl — ale každý její tón byl kapkou života, a každá její nota zaznívala se zvučící resonancí bolesti. Na to odebrala se do *Manchestru* a zpívala ráno po svém příchodu v chrámě a večer v opeře „*Titus Andronikus*.“ Drželať vysoké *h*, spojila ho s *cis* a ukončila ho nejčistším a nejdelším trilkem, kterýž kdy od zpěvačky slyšán byl. Nato však v křečech domů odnešena býti musela a zemřela r. 1823 v 28. roku svého stáří.

Marie Malibranova byla nesmírně dobrého srdce. Svého prvního manžele, s nímžto nežila, vykoupila z vězení, své přátele a příbuzné vzácnými dary obklopila a udělovala tiše a skrytě dobrodiní. Jistý umělec seděl pro dluhy ve vězení *Londýnském*, nemaje naděje přijít na svobodu a podporovati svou rodinu. Tu našel jednoho rána 7200 zl. pod polštářem. Lékař, jenž ho navštěvoval, strčil je tam, avšak *Malibranova* byla tím andělem, která tento uzdravovací lék poslala.

=

Historické a kritické drobnosti o českých hudebnících.

Podává Emanuel Meliš.

Jiří Benda. — Jakub Scheller.

Bude zajisté každému, kdož se poněkud studováním všeobecných dějin hudby zanašel, velmi dobře známo, že náš rodák *Jiří Benda* Němcům první melodrama utvořil a operami svými nad svými současníky vynikl. Jak si Němci *Bendy* vážili, svědčí zvláště článek „Bemerkungen über die Ausbildung der Tonkunst in Deutschland im XVIII. Jahrhunderte,“ jenž se ve všeobecných Lipských hudebních novinách č. 19 rok 1801 nacházejí. Píše se o něm následovně:

Kdož nezná z německých přátel hudby *mistrovská díla* tohoto tak pravdivě, tak hluboce a tak krásně citícího umělce? Kdož neokřeje alespoň časem skrytě u klavíru, když jej pestrá moderní operetka a divý hluk jejího finale unavily *Bendovými* věrnými a ušlechtilými kresbami lidské přírody? Spojoval on s nejsladšími melodiemi nejdokonalejší harmonii a velmi obratnou již rhytmiku. On (*Benda*) znal (a to zvyšuje uměleckou jeho cenu) nejjemnější hranice mezi přeplněním a mdlostí. Všecko od jeho ritornellů počínaje až k jeho bravurním passážím bylo značné. Pohlédněme jen na jeho velkou arii ve *Walderu* „*Wer dem Schiffbruch*“ atd. a nalezneme v ní nejen pouhou malbu předmětu, k níž ho text vedl, alebrž spolu v jeho mnohých koloraturách krásný výraz lidských citů a jejich střídavosti. Při tom obmezoval se *Benda* obezřele na ony věci, které jeho silám a jeho náklonnostem

*

přiměřeny byly. Jeho hlavní síla spočívala v arii aneb aspoň v kavatině a v efektním *recitativu*, kterýžto poslední co do hudební deklamace k nejvýbornějším náleží, kteréž Němci mají. Těmito přednostmi klestil si cestu k srdci a on dosáhl zajisté svého cíle, kdež se srdce nalézt dalo. Neboť on žil docela svému umění, kteréž mu nikdy co nádennice ješitnosti nesloužilo, nýbrž co vznešená bohyně v duchu jeho trnulo a celou jeho bytost často do nadzemských výšin povznášela. Ó kdy nás opět Německo (?) novým Jiřím *Bendou* obdaří!“

Šedesát let dříve, nežli Paganini svým uměním a umělostky na housle celý svět k obdivování uchvátil, platil náš rodák Jakub *Scheller* ze Všetat v Německu za unicum všech virtuosů na housle, kterýž každého, kdož ho slyšel, podivuhodnou hrou svou okouznil. Jistý jeho současník píše o něm takto ve všeobecných Lipských hudebních novinách r. 1801 čís. 42:

„Četli jste v novinách Lipských a v ostatních všech novinách — mé jméno je velmi známé — jsem Jakub Scheller — je velmi mnoho Schellerů ve světě; avšak stává jen jednoho *Jakuba Schellera* — neumím nicehož více než trochu uší lechtati — uslyšíte, zdaž jste něco takového slyšeli.“

Na tento as způsob vystupuje muž, jenž dříve ve Württembersku, pak v Sagavě 3 léta v službě stál a se nyní na svých cestách po Sasku na housle slyšeti dává. Takováto návštěví nejsou právě spůsobilá, očekávání rozumných na nejvyšší napnouti. Člověk užasne, když za našich dnů (r. 1801) ještě v takovém tónu mluví slyší virtuosu, jenž tak živě na *jednoho Boha a jednoho Vestrise* upomíná. Při všem tom vyplatí se však viděti a slyšeti tohoto originálního umělce, jenž chopí se houslí, kterékoliv mu jen do ruky přijdou, na stolicí si sedne a takových tónů vyluzuje, že lepších ani nejslavnější houslista vylouditi s to není. V jeho přednosu panuje lehkost a čistota, kterých jen zřídka naléztí lze. Jeho tón je jasný, zvučný a jemný, jeho výraz odpovídá úplně pohybům, posuňkům a mimice, jimiž jej srozumitelným činí i necvičenému posluchači, jenž se ze začátku smíchu zdržeti nemůže.

Velká rozmanitost nuancí a odstínování, které provéstí umí, uvádí posluchače v podivení. Jeho *Stoccato* spojuje s nepochopitelnou lehkostí nejrozpustilejší veselost a jeho *flageolet* jest nejjemnější a nejněžnější plod smyčce, který se kdy houslí dotkl, a přec se tento výtečný virtuos v žádném vlastním koncertě slyšeti nedal, ačkoliv dychtivě posluchači očekávali, aby jeho přednos *Adagia* obdivovati mohli.

(Dokončení.)

Paganini a Lipiński.

Výjev ze života uměleckého od A. Melišové-Körschnerové.

(Pokračování.)

Tentýž večer navštívil Kurpiński Lipińského, neboť roznášela se o něm pověst po městě, že své koncerty odročí a teprv po odjezdu Paganiniho vystoupí.

Lipiński hrál právě jednu ze svých krásných a těžkých fantasií, když Kurpiński do pokoje jeho vstoupil.

„Mám tomu věřiti?“ tázal se Kurpiński, když byl svého přítele pozdravil, „mám tomu věřiti, že k vůli Paganinimu svůj koncert odložití chceš?“

„Ani mi v myslí nenapadlo,“ smál se Lipiński, „vždyť víš, že jsem žádost Paganiniho, abych s ním zároveň nehrál, téhož dne zamítl, kdež jsem s tebou k hraběnce Chodkiewiczové jíti měl.“

„Podivná to věc! Jistá osoba roztrušuje o tobě po městě zprávu, že s Paganinim závodití se bojíš a aby svým slovům pravdivosti dodala, vsází se s každým, že zajisté hráti nebudeš.“

„A kdo jest ten ošemetník?“ rozhorlil se Lipiński.

„Jeden zdejší pro své pikle známý houslista, jenž by tebe rád o dobrou pověst připravil, an sám nad tebou vyniknouti nemůže. Podezřívá mezi umělci a v kruzích mu přístupných tvé umění a hodlá tímto spůsobem pro Paganiniho agitovati.“

„Proti takové mrzké zbrani nebudu bojovati, dokážu však skutkem, že se Paganiniho nebojím!“

Mezi touto rozmluvou rozevřely se dvěře a do pokoje vstoupil sluha s listem.

„Toť ruka Paganiniho,“ zvolal Lipiński a rozevřev psaní přeletěl mžikem řádky. „Tu, tu čti, co Paganini ve své zpupnosti píše,“ pravil rozhorlený virtuos, Kurpińskému list podáváje, toť neslýchaná osoblivost!“

Kurpiński četl, jak následuje:

Vážený pane!

Nebudete jednatí obezřele, budete-li zároveň se mnou zde koncertovati. Jsemť Achillem mezi houslisty; nepřemožitelný a neporanitelný. To budiž Vaší výstrahou, jižto Vám dává

Váš Nicolò Paganini.

„Ha, ha, ha!“ vypukl v hlasitý smích Lipiński. „Takových strašáků se nebojím, neupustím od svého úmyslu a nechť obecnstvo o nás rozhodne, komu přednost náleží. Na ta slova sedl k psacímu stolku a odvětil Paganinimu v tento smysl:

Vážený pane!

Lituji, že jste se k tak vášnivým slovům zavéstí dal, neboť vězte, že i Achilles byl na patě poranitelný, a že právě místo toto bylo příčinou jeho smrti. Koncertu svého neodložím, za to Vám ručí

Váš

Lipiński.

(Dokončení.)

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Dolního Bousova. (Zpěvácký spolek.) První což sděluji, jestiž to, že máme zpěvácký spolek, který 30 výkonných a 8 přispívajících údů čítá, jméno „Stojmír“ přijal, stanovy k stvrzení odeslal a na utvrzení živlu národního blahodárně účinkuje. Že sbor tento ku předu kráčí, dokázal při besedě, která se dne 25. listopadu na den sv. Kateřiny, patronky zdejšího kostela, odbývala, při které sbory „Utonulá“, „Pochod“ od Frimla a „Kde domov můj?“ rázně a zdařile přednesl. Anto se již o besedě zmiňuji, dovolím si podati celý program této skvělé besedy. Beseda započala Tittlovou ouverturou, po které přednesl p. H. Markus proslov, který obecnostvím tleskem přijalo. Z deklamací vynikaly zvláště „Také my“ od Kolihy (z Lady), kterou slečna M. H. přednesla, a „Starena“, přednesena slečnou M. K. Zpěvní část byla zastoupená kromě těch třech sborů sólovými písněmi, které zdejší páni učitelé A. K. a Fr. Z. přednesli. Vůbec celé provedení této besedy bylo zdařilé, neboť bylo to patrně na hojném obecnostvu viděti, kterak každé číslo hojným potleskem odměňovalo. Besedou touto ukončen čas tanečních plesů, v nichž si zvláště naše dívky libovaly. Studený a šedý advent otevřel nám opět stánek Thaliin, který po celé jaro, léto a podzim ladem ležel. Těšíme se věru na několik zdařilých představení, anto sbor našich ochotníků z nadějných a bujných dívek a junů sestává. Na zdar! F. L.

Z Olomouce, 25. listop. (Beseda.) Jsme věrní bratři Vaši, synové zpěvu a hudby, draží Čechové! Ač menší silou proti větším úkorům nám bojovati jest, přece se zpěvácké spolky a s nimi uslechtilé besedy po celé vlasti moravské množí, uslechťující ducha, osvěžující srdce. — Potěšný zajisté úkaz jest beseda olomúcká, uspořádaná 23. listop. V místnostech velmi vkusně vyzdobených sešli se synové a dcery požehnané Hany, aby v přátelské a bratrské vzájemnosti oslavili krásný den. Produkce byla naskrze zdařilá. Velikou zásluhu o celou besedu získal si statný zpěvácký spolek „Jurik“ Hranický. Provedl následující sbory: Pochod od Abta, „Píseň Moravanů“ od Kubicka, „Naprej“, „Staročeská“ od Škroupa a „Národní čtverylku“ od Hellera. Provedení všech sborů nás nad míru uspokojilo, svědčiloť značně o pokročilosti zpěváků a velké obezřetnosti výtečného ředitele p. Rosčáka, jenž se osvědčil co velmi dovedný učitel i ředitel. Přejeme statečnému „Juriku“ a jeho obětavým členům srdečného zdaru. Slečna Linkova zpívala cituplně národní písně, pan Klemens zazpíval za všeobecného nadšení „Kde domov můj?“ Vadila-li o-

boum členům německé opery výtečnost, nahradila ji dostatečně výtečnost přednosu a laheda hlasu. I deklamace sl. Cejpkové a sl. Vajnerové hojného došly uznání. Nad vše vynikl duchaplným přednosem „Moravana“ od Balcarka p. Hřivna, jenž obecnostvo veškeré hluboce dojal, anto uchvátíl. I hudební sbor se velmi zdatně držel. Zábava byla velmi jará a čilá. Vzdávající sl. výboru a zvláště p. Křížovi díky za uspořádání tak příjemné zábavy, přejeme si jen, aby se častěji opakovala. Že statní podnikatelé snah protivných si nepovšimnou, jsme pevně přesvědčeni, kde se jedná o věc uměleckou a zájem osobní! Na zdar!

Z Pardubic, dne 27. listop. 1862. (Slavné uvítání. — Den sv. Cecilie. — Koncert. — Divadlo.)

Dne 26. listopadu uvítali e. k. úředníci v plné uniformě, městská rada s p. měšťanostou Bubeníkem, veškerá školní mládež s pp. učiteli a nepřehledné množství obyvatelů Pardubických a vůkolních nově zvoleného děkana a vikáře p. Jiřího Kupku, jenž do městského kostela veden, všem přítomným první sv. požehnání v Pardubicích udělil. Z choru zazněl starý chorál v mužském čtverozpěvu: „Slyš nás Hospodine!“ Večer v 6 hodin uspořádal zpěv. spolek „Pernštýn“ průvod s pochodněmi, při které příležitosti se sbory: „Pozdravení pěvcovo“ od Veita, „Náš český zpěv“ od Kalivody, „Vše jen ku chvále, vlasti a krále“ od Jelena a národní hymnu „Kde domov můj?“ od Škroupa vedením p. Kučery důstojně provedly. Pan děkan vyšel ven, poděkoval se vřelými slovy, načež třikráte „Sláva“ na počtu svolána. Na každý pád jest to den veledůležitý a památný pro Pardubice! — Den sv. Cecilie se u nás slavně slavívá, a tak se stalo i letos. V chrámě děkanském se provozovala pěkná mše od Diabelliho, za vložky byly tenorové a barytonové sólo od ředitele kůru p. Pospíšila a p. Jandy zpívány. Tentýž večer shromáždil se vybraný kruh hudebníků a zpěváků u ředitele kůru, by bratrským hovorem a povzbuzujícím zpěvem se bavil, mezi nimiž od Vás nám zaslaný sbor „Naprej“ od Jenka se zejména líbil a musel se opakovati. — Dne 7. prosince odbýval se koncert pro naše přispívající a čestné členy. Program byl tento: I. Oddělení. 1. „Utonulá.“ Sbor od Křížkovského. 2. „La Mignon.“ Polka mazurka od F. Kavana, přednesl p. skladatel. 3. Deklamace, přednesl p. Jar. Kučera. 4. Ilustrace na českou národní píseň: „Já jsem z Kutné Hory.“ Od Fr. Kavana, přednesl pan skladatel. 5. „Staročeská.“ Sbor od J. N. Škroupa. II. Oddělení. 1. „Na Prahu.“ Sbor od Veita. 2. „Pardubská.“ Od J. Jahna. Pro jeden hlas s průvodem sboru

a fortepiana, složil a spolku věnoval Ed Nápravník. Přednesl p. Fr. Janda 3. „Ples Rusalek.“ Koncertní polka od F. Kavana, přednesl p. skladatel. 4. „Šumař.“ Deklamace od K. Tůmy, přednesl p. J. Tomšu. 5. „Naprej.“ Sbor od Jenka. Velmi litujeme, že vůbec dovedný hudebník p. Josef Šrůtek nás tenkrát opustil, neb rádi byli bysme jeho „Eberlovky“, které nedávno z Vídně darem obdržel, v jeho hře obdivovali! — Z Chrudimě přišla do Pardubic kočující, dobré jméno požívající společnost p. ředitele Stránského, a tuším, že p. ředitel po celý čas svého přebývání zde s návštěvou docela spokojen bude. Když mluvím o divadle, nemohu jinak, nežli příjemnou myšlénku sobě připomenouti, že před nedlouhým časem zde asi čtvrt roku přebýval v Čechách renomovaný ředitel divadla p. Zöllner se svou vybranou společností; neb kdo si rád nepřipomíná na dobře znějící jména, jako jsou: Polák, Kramuele, Vendler, Rájská? — Avšak budme spravedliví, a uvažme zde účinkující herce při společnosti p. Stránského! V první řadě se nám objeví v skutku pilná a svědomitá i vábná sl. Ryšavá, pak paní Čížková a Biedermannová. Z pánů vynikají: Vilhelm a Čížek, pak pánové: Říha a Jelínek. Souhra jest dobrá, režiserství, v rukou p. Čížka, jest obezřelé, obleky nejvíce vkusné a přiměřené, hudba nejvíce — falešná a tedy sluch urážející. V divadle účinkujícím hudebníkům radíme upřímně, by více zkoušek odbývali, pak jistě se docílí vždy čisté souhry. V Pardubicích měl příjem p. Říha a p. Vilhelm, a vždy skvělý; poslední měl zde svou svatbu. Společnost p. Stránského držela dne 21. list. slavné rekviem v chrámu děkanském zazvěčnělého prvního ředitele kočujících divadel, p. Prokopa, při kterémž mnoho hudebních diletantů a zdejší zpěv. spolek z ochoty účinkoval. Společnost tato se chce zde ještě delší čas pozdržeti, protože se jí tady dobře vede, což jí srdečně přejeme!

Z Poděbrad. (Zpěv. spolek Velký Poděbrad.) V měsíci prosinci 1862 ukončí zpěvácký spolek Poděbradský druhý rok svého trvání. Ačkoliv spolek náš nemá posud tolik sil, co jich ku provedení větších skladeb třeba, dostal přece, vzdor mnohým obtížem a překážkám, vytknutému účeli mnohem skvěleji, nežli v roce předešlém. Řádných hudebních zábav uspořádal spolek během toho roku desatero, přihlížeje zároveň k tomu, by střídáním sborů se čtverozpěvy program nabyt rozmanitosti. K účelům dobročinným účinkoval spolek při veliké pěvecké zábavě dne 17. a 18. května v Praze, vyzval k 20. červenci spolky: čáslavský, kolínský, kutnohorský, městecký a sadský ku společné pěvecké zábavě ve prospěch poho-

elců ve Vodňanech a ve Skutči, kterým se také 120 zl. r. č. odeslalo; tak též zúčastnil se při slavnosti Karla Havlíčka v Borové. Příčiněním jeho zřídil se krásný praporek v ceně 250 zl. Spolek čítá nyní 26 údů činných a 40 údů přispívajících. Cvičení odbývají se v 6 hodin večer ve čtvrtek a v sobotu v místnostech hlavní školy. Ku konci měsíce nastává p. údům důležitá povinnost, volení totiž nového výboru; nechci jednatí nynějšího výboru rozbíratí a snad odsouditi, vím že v takových okolnostech, jako se nám letos přihodily, těžko jest rázně vystoupiti, než má-li spolek v skutku k prospěchu účinkovati, jest potřeba ve výboru mužů, kteří by lásku a vážnost všeobecnou požívali a kteří jsou proniknutí pro dobrou věc naši a nedají se lehko každým protivným vánkem větru odstrašiti. Navrhuji tedy, by se následující p. do výboru volili: p. dr. Bouček co přednost, p. Frant. Janda co ředitel, p. Ant. Muzikant co podředitel, p. Vác. Hnízdo co archivář, p. Vojtěch Vocilka co jednatel, pan Ant. dr. Georgi co pokladník, co přísedící p. Václav Hráský a p. Václav Dejl.

Z Prostějova. (Beseda.) Dne 24. t. m. odbývala se zde v místnostech p. Kastnerových beseda, která ačkoliv beze všech příprav pro nutnost věci neočekávaně rychle zřízena byla a protož za „slavnou“ napřed již ohlášena býti nemohla, skutečně slavně dopadla a nuznému řemeslnictvu zdejšímu, v jehožto prospěch dávána byla, čistých 99 zl. vynesla. Slavný spolek členářský k tomu účelu propůjčil svých místností a slavný spolek zpěváký „Orlica“ ochotně převzal provedení zpěvu. Část deklamatorní-hudební pozůstávala z 10 čísel. Sbory „Hlahol“ od Bendla, „Moravan“ od Jirgesa, „Žezulinka“ „Já jsem Slovan“ od J. N. a „Kde domov můj“ od Škroupa předneseny byly výtečně, a deklamovánky: Jablonského „Pěvec na hřbitově“, Adamce „Ženská politika“, Přerhův „Vysloužilce“, deklamovánka od Čejky dojalo četné obecenstvo tak, že všecka čísla počtána byla potleskem téměř nekončným. Pak nastal tanec, který střídal se s hojným zpěvem. Beseda nabyla též slavného rázu tím, že se setkala s podporou a návštěvou slavné rady městské a počtána byla též návštěvou c. k. úřadu okresního tařka in corpore; a neméně oslavy dostalo se jí tím, že velebné duchovenstvo zdejší, které zdržovalo se až posavad všelikých návštěv besed, tentokráte počtilo přítomností svou besedu tuto.

Kronika zpěv. spolků.

Zpěv. spolek Královédvorský „Záboj“ uspořádal dne 8. prosince 1862 k oslavení tříleté památky zaražení zpěv. spolku pěveckou akademií. Program byl: Oddělení I. 1. Overtura slavnostní od Suppého. 2. „Hlahol“ pochod od Bendla. 3. „Žel

a chmel“ sbor se sólem od Mendelssohna. 4. Deklamace. 5. „Ptáče“ sbor od Storcha. 6. „Cikáni“ sbor se sólem od Vogla. Oddělení II. 1. Vlastenecký pochod od Pavlise. 2. „Odvedeného prosba“ sbor od Křížkovského. 3. „Porodila mě matička“ sólová píseň pro bariton s průvodem orchestru od Krova. 4. Deklamace. 5. Národní písně: a) „Bolení hlavy.“ b) „Výstraha“ od Veita. 6. „Dívka z mlýna“ polka, hudba od Tisovského. — V Slaném účinkoval tamnější zpěv. spolek „Dablibor“ při uspořádání divadelního představení dne 2. pros., zapěl před provozováním: 1. „Modlitba otcova.“ Píseň s průvodem piana od Zvonáře. 2. Fantasie z „Nabuchodonosora“ od Th. Döhlera. 3. „Přilítlo jaro z daleka.“ Dvojzpěv s průvodem piana od K. Bendla. 4. Národní písně. 5. „Utonulá“ od Křížkovského. 6. „Ples Čechů“ sólo se sborem a průvodem piana od Pivody. Výnos určen chudým dítkám. — Zpěv. spolek Příbramský uspořádal dne 7. pros. v sále měšťanské besedy hudební zábavu. Program byl: 1. Overtura k „Egmontu“ od L. v. Beethovena. 2. Píseň sv. Vojtěcha. Sbor. 3. Valčík pro jeden hlas s průvodem piana od Arditioho. 4. Koncert pro housle s průvodem piana od Beriota. 4. „Na Prahu“ sbor od Veita. 6. „Ukolébavka“ sólo pro mužský hlas s průvodem piana od Kückena. 7. „Rondo capricioso.“ Sólo pro piano od Mendelssohna-Bartholdiho. 8. „Utonulá“ od Křížkovského. 9. „Dobrou noc.“ Sólo pro jeden hlas s průvodem piana a lesního rohu. 10. „Kde domov můj?“ Sbor od Škroupa. 11. Overtura „Don Juan“ od Mozarta. — Zpěv. spolek v Benešově uspořádal besedu dne 25. listopadu. Předneseny byly: „Utonulá“ od Křížkovského, „Stesk“ od Jelena a „Česka“ od Škroupa, přednesla sl. Medalova s průvodem piana. „Východ slunce“ od Pivody a „Souvenir d'amitié“ od Dreyschoka, přednesl na piano p. Köhler. Konec programu byl uzavřen sborem „Na Prahu“ od Veita. — Zpěv. spolek „Kollár“ v Poličce. Program byl: „Válečná“ z opery „Rienzi“ s hudbou od Wagnera. „Kalina“ od Vašáka. „Husitská“ od Hellera. „Hlahol“ od Procházky. „Na Prahu“ od Veita a „Staročeská“ Mimo tyto „Směs z národních písní“, „čtverylka z moravských písní“, „Dvě slze“ od Suchánka a ku konci „Kde domov můj?“ — Dne 8. prosince provedena byla v Kutné Hoře velká pěvecká a hudební akademie zpěv. spolky čáslavským, kolínským a kutnohorským. Program: 1. „Úvod k besedě.“ pro velký orchestr od H. Vojáčka. 2. Deklamace. Přednesla sl. Musilova. 3. „Dožij! dopij!“ Sbor od Bergmanna. 4. „Dárek nejněžnější“ dvojzpěv od Fr. Pivody. Přednesly paní Hartmannová a sl. Marcelliova. 5. „Naše probuzení“ sbor od Procházky. 6. Koncertní fantasie na nápěvy z opery „Prorok“ pro piano od L. Meyera. Přednesla

sl. Mokřížova. 7. „Vávra“ sbor od Ed. Nápravníka. 8. a) „Krásná rybárka“ píseň od Meyerbeera. b) „Hněv“ píseň od Fr. Kavana, přednesla paní Hartmannová. 9. „Cikáni“ sbor od Vogla. Sólo, přednesl p. Morstadt. 10. Fantasie na české národní písně pro piano od J. Schulhoffa. Přednesla sl. Mokřížova. 11. „Vlasti“ dvojsbor s průvodem plechových nástrojů od L. Procházky. — Olomúcký (německý) zpěv. spolek, většinou ze Slovanů rodilých se skládající a řízený presidentem panem Slabýhondkem, v hudbě pak organistou panem Ťukou, odbývati bude dne 14. t. m. koncert v místnostech redutních. Tentýž spolek koná přípravy k velkolepé zábavě pro večer sv.-Sylvestrovský a hodlá v budoucím karnevalu uspořádati slavný ples taneční na den 4. února. Spolek ten upustí od své dosavadní výstřednosti a chce ustoupiti od svého zcela německého rázu a rovnoprávnosti k vůli též české sbory a jiné zpěvy v program svůj přijmouti. Slušné toto jednatí s radostí schvalujeme. — V Dolním Bousově odbývala se 25. listopadu národní beseda k dobročinnému účelu, kdež tamnější zpěv. spolek se účastnil. Program byl následovně sestaven: 1. Overtura od Tittla. 2. Proslov. 3. „Utonulá.“ 4. Také my,“ deklamace od Kolihy. 5. Píseň sólová. 6. „Vdávati či nevdávati“ deklamace od Havlíka. 7. „Píseň Čechů.“ 8. „Ženichovy radosti“ deklamace. 9. Cavatina z „Attily.“ 10. „Šumar.“ 11. Sbor „Národní pochod.“ 12. „Pohádka o zakletém princí.“ od Crhy. 13. Píseň sólová. 14. „Starěna“ deklamace. 15. Sbor: „Kde domov můj?“ — Pardubický zpěv. spolek uspořádal dne 7. t. m. pěveckou akademií. (viz dopis.) — Zpěv. spolek slovanický ve Vídni bude dne 13. prosince t. r. odbývati svou první besedu v síních lázní dianských.

Ochotnická divadla.

Kutnohorští ochotníci provozovali dne 7. prosince t. r. ve prospěch učebských prostředků pro realní školu tamnější: „Loupežníci“ truchlohra v 5 jedn. od Bedřicha Schillera, překlad od J. Jiřího Kolára. — Ochotníci v Přesticích provozovali v listopadu „Divotvorný klubok“, výnos věnován k zakoupení paliva pro chudé. — Smíchovští ochotníci dávali dne 8. t. měsíce ve prospěch spolku Arimatejského „Tobolku“ od Kotzebue a veselohru „Pan Čapek“ z polského. — Plzeňští ochotníci provozovali dne 21. listopadu frašku „Dareba.“ — V Radnicích hráli divadelní ochotníci dne 30. listop. veselohru „Vrahové v městě“ s dobrým úspěchem až na dva výstupy. — Ochotníci v Kosmanosích provozovali dne 30. listop. „Katovo poslední dílo“ a v neděli dne 7. prosince dávali k dobrému účelu frašku „Dvě postele v jednom

pokoji“ a „Doktor Robin.“ — Divadelní ochotníci ve Lvově hráli včera dne 9. prosince ku prospěchu hudební jednoty „Krále litewski,“ kdežto mezi jednáním zapěli píseň sv. Vojtěcha od L. Zvonáře.

Z ciziny.

Z Vídně, 25. listopadu. (Beseda. — Divadlo.) Tak budeme i zde ve Vídně tančit „Besedu“ a pan Václ. Novodvorský, od mnoha let již pořadatel tanců na slovanském bále, má zásluhu, že pražské toto kvítka přesadí na kyprou půdu vídeňskou. Beseda dne 24. t. m. „u zelené brány“ odbývaná měla velmi skvělý výsledek a bylo všeobecné přání, aby, ponevadž nyní bohužel pro advent nemožno, tedy aspoň o masopůstě několik podobných zábav se zariídilo. Program vyhověl všem požadavkům a dosáhl účele svého úplně. Tančilo se při hudbě kapely Weinlichovy (rozumí se samo sebou že Čecha), jež všestranné chvály došla. Stejného úspěchu dosáhly zpěvy: Čtvero zpěv „Milenka“ od Jelena, sólo „Slezské víno“ (zpíval pan Skála), „Ztracené srdce“ od Pivody (místo „Lásky k vlasti“) a duet „Kocour a kočka.“ Pan Neplecha předčítal „Láska a zuby.“ Perlu programu však ponecháváme sobě k lepšímu ocenění na konec — jest to deklamace sl. E. Betkovy, jež přednesla dramatický žert „Žena panovnice.“ Byla hned při vystoupení přijata hlučným potleskem, jež mnohokrát mistrný přednos přerhl. Po ukončení následovalo časté vyvolání slečny rozjařeným obecenstvem, četným a elegantním, jež až k třetí hodině ranní se oddalo s největší pílí namáhavému tanci. O 9. hodině došel telegrafický pozdrav od Slovanů olomúckých. — Jakožto svědomitý referent dodávám zprávu o reprisi „Paličovy dcery,“ v neděli 22. m. m. Představení bylo stejně výborné jako první: dámy i páni vesměs zasluhují uznání a to dosvědčilo časté vyvolávání a hojný applaus četného obcenstva. Praktické snížení cen v parteru schvalujeme a doporučuje je podnikatelstvu i pro příští představení. Mezi hostmi pozorovali jsme tentokrát v lóži hraběte Zd. Kolovrata-Krakovského, knížete R. Metternicha a více našich poslanců (jinak řídký zjev!).

Z Prahy.

†
M. A. Hrubý.

Mladý nadaný básník zemřel dne 25. listopadu toho roku v Pole v Istrii, daleko vzdálen od své drahé mu vlasti. Narodil se r. 1837 v Kamenici, poblíž hranic moravských, studoval sedm gymnasiálních tříd

v Jindřichově Hradci, načež se odebral s velkou toužebností do Prahy, kdež se oddal hudbě; učil se houslím a pianu. Osudná nehoda učinila tomuto cvičení přítrž — praskla struna na houslích právě při hraní a schromila mu prst na levé ruce, tak že nemožno mu více hráti. Nedlouho na to, r. 1860 v máji o sv. Janě, byl podobně jako mnozí ze studujících z Prahy internován na rok do Svin u Budějovic, kdež se opisováním notářských spisů živil. Po uplynutí lhůty odebral se opět do Prahy, kdežto nalezl zaměstnání co expeditor „Lady“ a „Dalibora.“ Nyní chopil se básnictví a spisovnictví, k čemuž se cítil býti povoláným. Z jeho prací byly některé uveřejněny v „Daliboru“ a v „Hlasu ze Siona.“ Na některé z jeho písní jsou složeny čtvero zpěvy od A. Sokola a Mašnera. V měsíci říjnu dostal se za korektora do tiskárny p. Bellmana, kdež se rozhodl vydati na svůj náklad spisy, jako „Zápisky blázna“ a „Loupežníka.“ Však nedošly ony přízně obcenstva, kterou očekával. Maje skrovnou službu, než aby mohl náklad zaplatit a přivedl se do dluhů. Nemaje naděje, že bude moci zaplatit a nepříznivá kritika k tomu, přiměla jej, že pomyslel na odchod z Prahy — do Černé Hory, kdež právě schylovalo se k válce. Za nedlouho došla nás zpráva, že Hrubý nalézal se v Pole co hudebník u kapely námořnictví. Tam psal básně jevící nesmírný bol a touhu po vlasti, kteréž svým přátelům zasílal. A tam i zemřel, maje 26 let věku svého. Sláva popeli jeho! A. C.

— Pan F. Janda, učitel na reálce a bývalý ředitel zpěv. spolku v Pardubicích, sestavil šedesát písní pro reální školy, které brzo do tisku odevzdá.

— Naše krajanka sl. Rastrelliova stala se již miláčkem Elberfeldského obcenstva. Před nedávnem vystoupila v Čarostřelci co „Agata“ a potkala se jak u kritiky tak i u obcenstva s velmi příznivým výsledkem. Elberfeldské noviny píšou o ní takto: „Úplná čest tohoto večera náleží sl. Rastrelliové co „Agatě.“ Její přednos nabývá vždy víc a více vřelosti a vroucnosti, její hra uhlazené okrouhlosti. Její organ je ušlechtilý a k úplnému zdokonalení spůsobilý, a jelikož horlivou snahu a vytrvalou pílí u ní viděti jest, dá se očekávati, že přízeň obcenstva, které si tak rychle dobyla, jí vždy sprovázeti bude.“

— Naše krajanka slečna Matilda Beutlova z Písku, výtečná žákyň školy Appé-ovy v Praze, vydobyla si rychlé přízně veškerého obcenstva v Olomúci, kde od 15. září až do 22. listopadu zpívala v 15 operách první partie, vždy při náramném potlesku. Velmi čistý sopránový hlas a zvučná její koloratura došly u znalců takového uznání, že jí už nyní výtečnou umělkyní jmenují. K tomu ještě podporována je slečna Beutlova outlou svou mladostí a příjemným zevněj-

škem. V nejnovější době obdržela tato umělkyně velmi četná pozvání k operám do Vratislavi, Brna, Hamburku a j. Jelikož nemáme přílišný přebytek v operních silách českých, byloby záhodno, aby slavné ředitelstvo se sl. Beutlovou vyjednavalo, snad pak by se podařilo, dobré síly operní opět rozmnožiti.

— Vilibald Horvic, chovanec zdejšího konservatoria, složil ke dni 19. listopadu děkovnou hymnu pro 4 mužské hlasy a odeslal ji J. Vel. císařovně Alžbětě. J. Vel. dala skladateli svým sekretářem vládním radou Bayerem vysloviti Svou uznalost.

— Vojtěch Janouš †. Dne 29. listopadu zemřel ve Vídni rodák náš pan Vojtěch Janouš, professor kontrabassu na Vídeňském konservatoriu a člen c. k. dvorní kapely. V. Janouš byl žákem Pražského konservatoria.

— Virtuoska naše, sl. Vojt. Zadrožilková nachází se, jak jsme oznámili, v Caribradě a byla ve čtvrtek dne 13. listop. pozvána k tabuli rakouského vyslance, pana barona z Prokesch-Ostenu, kdež také pruský a belgický vyslanec přítomen byl. Dne 21. listopadu uspořádala v salóne Lady Bulwerové, choti anglického vyslance koncert, v němž skvělého výsledku dosáhla. Sl. Zadrožilková odebere se z Caribradu do Oděsy.

— Ředitelstvo jednoty pro dostavení hlav. chrámu sv. Víta na hradě pražském mělo nedávno sedění, v němž podal pokladník, p. Plešner šl. z Eichstettů přehled účtů, z něhož se dovídáme, že stav pokladnice obnášel dne 16. října b. r. 26146 zl. 73 kr. a že se zvýšil příspěvky na 26655 zl. 84 kr. Odrazili se vydání stavební 2175 |zl. 87 kr., zbyde tedy v kase 24,479 zl. 97 kr. — K jednotě přistoupilo mimo 15 údů přispívajících více údů skutečných. — Počet jednatelů rozmnožil se na 104, totiž 33 v Praze a 71 mimo Prahu. — Ředitelstvo usneslo se na tom, že určení uměleckého vyvedení jednoho okna tak zvané kaple sv. Ludmily v barveném skle pozůstaveno býti má zvláštní poradě, jež se bude co nejdříve od sekce umělecké a u přítomnosti stavitele jednoty pana Kranera odbývati.

— Náš krajan, p. František Bendl výtečný pianista a žák Prokšův, koncertuje nyní v Kodani, kdež jeho mistrovská hra velkého podivení vzbuzuje.

— Slečna Alojsie Blažkova, dvorní zpěvačka v Nové Střelici, dochází u obcenstva vždy větší a větší oblíby. Q jejím vystoupení co Desdemona v „Othelu“ píšou takto německé noviny: „Desdemonu zpívala sl. Alojsie Blažkova s mladistvou svěžesí a vynikla svým objemným hlasem a dramatickým sebevědomím. Mladá umělkyně učinila v krátkém čase velmi dobré prospěchy, což také naše obcenstvo uznati dovedlo a živým potleskem na jevo dalo.“

— Virtuosa sl. Rosa d'Or koncertuje s velmi příznivým výsledkem v Hlohově (Glogau) a v Pozňansku.

— Ceny, které zdejší obchodník v musikalích pan Ludvík Fleischer za nejlepší taneční komposice vypsal, obdrželi: p. Fr. Danzer za valčík, p. O. Nickerl za kadrylu, p. Faulwetter za kvapík, pan Žežulák za polku, p. J. Flögl za polku mazurku, p. K. Potůček za rychlou polku. Chvalného uznání došly valčík a kadryla od H. Tempele, polka od kapelníka Ed. Horného, kvapík od Žežuláka a polka mazur od Wintra.

— Pan Řebíček, absolvovaný žák Pražského konservatoria, stal se ředitelem orchestru u českého prozatímního divadla. Taktéž stal se členem tohoto orchestru pan Vostřebal, kontrabassista z Pardubic.

— Uprázdňené místo ředitele kůru a varhaníka. Zastupitelstvo města Kopřivnice vypisuje na základě usnešení svého konkurs na místo ředitele kůru a varhaníka v Kopřivnici do posledního prosince. S tím úřadem jest spojeno roční služné 500 zl. rak. čís. Po pensionování dosavadního varhaníka tamnějšího aneb po smrti jeho nastoupí v užívání svobodného bytu 9 sáhů dříví, 6 jiter polí, štoly a jiných dávek, a sice bude pak bráti 315 zl. r. č., a povolí-li úřad, vyučovati bude mimo hudební údy i mládež školní v předepsaných hodinách ve zpěvu a hudbě. Kdo se o tuto službu hlásiti chce, nechť žádost svou opatřenou vysvědčeními o stáří, mravní zachovalosti, známosti v hudbě a dosavadním zaměstnání, jakož i dobré znalosti některého slovanského jazyka, pak-li již horvatsky neumí, do udané lhůty k městskému magistrátu v Kopřivnici.

— Ritterův praktický učební běh ve hře na varhany vyjde co nevidět v osmém vydání v Erfurtu. Spisovatel

téhož díla žádá všechny učitele na varhany, kteří jeho dílo užívali, aby mu stručně své zkušenosti, které by k opravě jeho díla směřovali, laskavě sdělili.

— Jednota hudební ve Lvově, kterážto nedávno ve svém koncertě též Škroupovu píseň „Kde domov můj“ pro čtvero hlasů uspořádanou se skvělým výsledkem provedla, bude i v příštích svých koncertech skladby slovanských skladatelů provozovati. Slavná tato jednota opatřila si k tomu cíli následující skladby: Sbor „Těšme se blahou nadějí“ od Krova, — „Naprej,“ sbor horvátský op Jenka, — „Gdě je slavská domovina“ od Wintra, — „Ach bože, bože můj,“ národní česká píseň, ve sbor uvedl Ferd. Heller, — „Horo, horo vysoká jsi,“ národní píseň ve sbor uvedená od Hellera. — „Vávra,“ sbor od Ed. Nápravníka. Chvalitebná tato vzájemnost slovanská zasluhuje tím více povšimnutí, anto dříve naši bratři Polákové si nás velmi málo všímali. Hlavní zásluha, že jednota Lvovská všeslovanskou hudbu pěstovati bude, patří mezi jiné také našemu rodáku, panu Dundrovi.

— Vyznamenání. Ředitel kůru v chrámu matky Boží na Týně v Praze pan Václav Horák, znám též co výtečný skladatel, obdržel tyto dni z Klatov velmi vkusně provedenou adresu následujícího obsahu: „Blahorodému Pánu, Panu Václavu Horákovi, řediteli kůru v chrámu M. Boží na Týně v Praze. Velevážený pane! slavný skladateli! Provozující již po několik let skladby Vaše v zdejším chrámu Páně Panny Marie Klatovské, povždy nejen že k citům nejzbožnějším jsme byli pobádáni, nýbrž i co hudebníci povždy jsme se rozehvěli pravou rozkoší, jakou jen pravá umělecká díla národní srdce naplňují. Co Čechové i hudebníci jsme hrdi na Vás, a milujem Vás a jestliže listem tímto Vám staročeskou upřímnou lásku a úctu na jevo dáváme, činíme to proto, abychom Vám ukázali, že ve vlasti svatováclavské posud

bijí mnohá srdce, která umějí vážit si pravých plodů věčně krásné posvátné hudby a která umějí milovati a ctiti muže, již síly ducha svého jí obětovali. Ruka Hospodinova žehnej šedinám Vaším a naplní silou ducha Vašeho, abyste ještě dlouho pracoval na roli posvátné a potvrdil pověst, že Čechové jediní jsou na světě kněží v chrámu posvátné katolické hudby. Přijmete laskavě slova upřímné lásky a hluboké úcty od nás, a ač my sobě váhy nepřikládáme, mějte nás v paměti co muže a krajany, kteří rozumějí hlaholu Vašeho umění. — Na důkaz naší opravdivé úcty stůj zde pečeť našeho kůru a podpisy výkonných hudebníků jeho a přátel posvátné hudby. V Klatovech na den Všech Svatých 1862. Následuje 21 podpisů.

— Na žádost páně purkmistru v Holicích byli totiž někteří páni pozváni k schůzi ke dni 7. prosince. Účelem schůze bylo, zaříditi zpěvácký spolek; sešlo se 40 pánů a všickni ihned ochotně přistoupili k spolku, kterýž určen jest, svým vlivem na náš mravní a společenský život působiti. — Při odbývané na to volbě za předsedu jednoduše zvolen purkmistr p. Mauric Formánek, kterýžto si svojí iniciativou o nový spolek především zásluhu vydobyl, za místopředsedu zvolen statný náš pan Václav Červinka; za ředitele výborný hudebník p. Bedř. Rektoris, za místopředsedu kapelník p. Frant. Horina, tajemníkem se stal pan Frant. Růžička, listovním p. Josef Tobiášek, pokladníkem p. Karel Holub a obřadníkem p. F. Šoulavý. — Prozatímní zpěvácký spolek tedy nyní máme a očekáváme, že páni, jichž se týče, všemožně hleděti budou, by tento spolek zdravý a bujarý život vyvinul, by se z něho stal co nejdřív spolek definitivní, a že v brzkém čase předloží stanovy k potvrzení cis. kr. okresnímu úřadu, který snad žádných překážek činiti nebude, ačkoliv se pohříchu přiznati musíme, že u úřadnictva tohoto úřadu ani jediného násince nemáme.

Škola pro bassu.

Výtečný professor bassy na Pražském konservatoriu pan Josef Hrabě odevzdal svou důkladnou školu pro bassu redakci naší s tím doložením, aby se těm, kdož si ji přejí, v opisu obstarala, anto ji tiskem vydati nehodlá.